

RECUEIL

LA PRAGMATIQUE SANCTION

DE LA PLURALITE DES BÉNÉFICES PAR GUILL. PARALDI

PARIS 1509

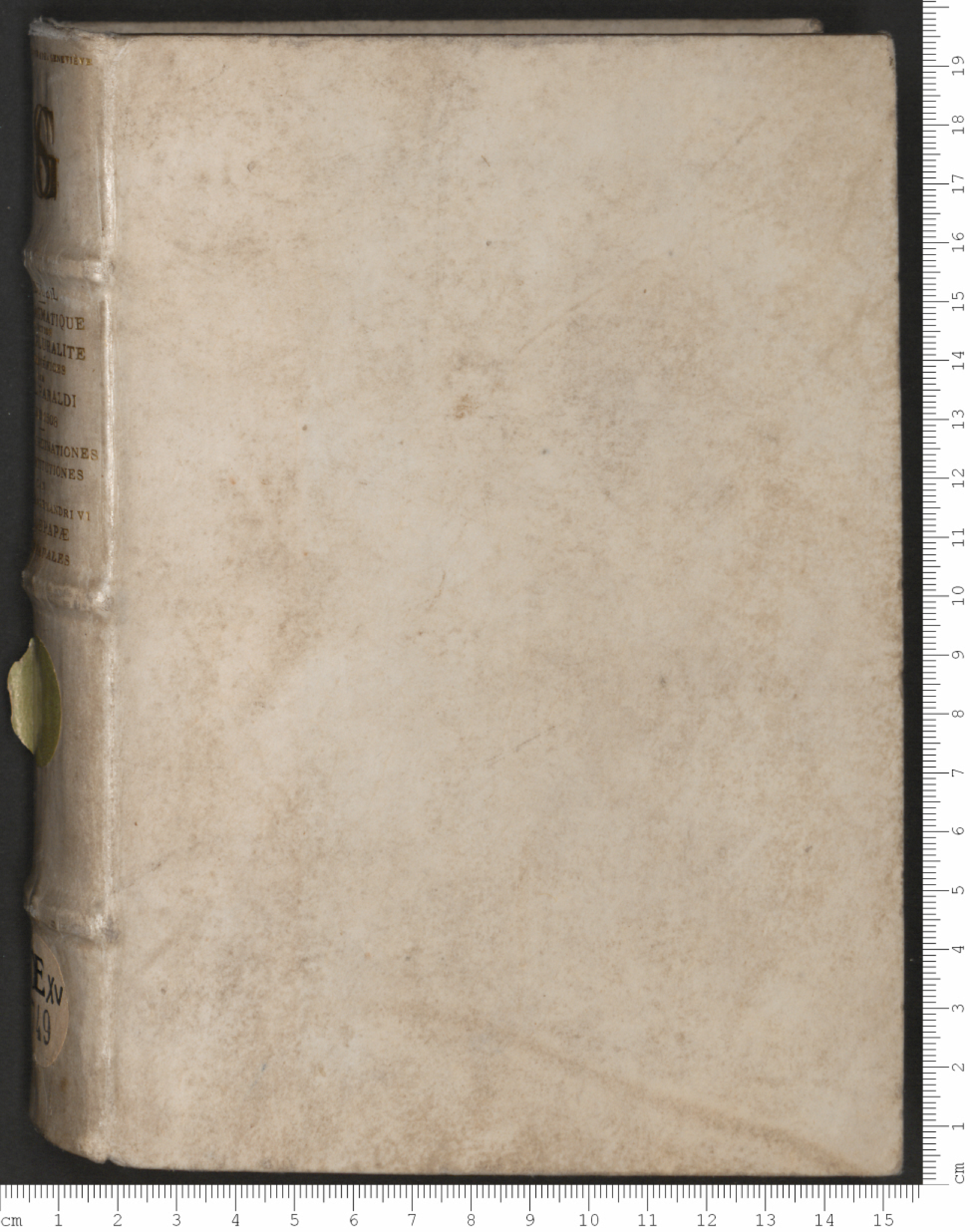
REGULÆ ORDINATIONES ET CONSTITUTIONES CANCELLARIÆ ALEXANDRI VI

BULLÆ PAPÆ

CASUS PAPALES

Toutes les fiches de ce recueil
sont faites. F. B.
1903

(XV) E 749

1508. 1° La pragmatique sanction
avec
La pluralité des bénéfices par Saraldi
1508

Daunou omis Hain 9227 2° Regulae, ordinationes... Innocentii VIII (le commenc^t manque.)

- 910 Pellechet 425 3° Regulae, ordinationes et Constitutiones Alexandri 6 pap.

909 - 427 4° Regula [illegible] ... 1498

- 622 - 5° Bulla Innocenti 8. 1491

1006 } - 6° Taxae cancellariae apostolicae.

1006 - 7° Taxae penitentiariae

535 - 8° Bulla de Beneficiis

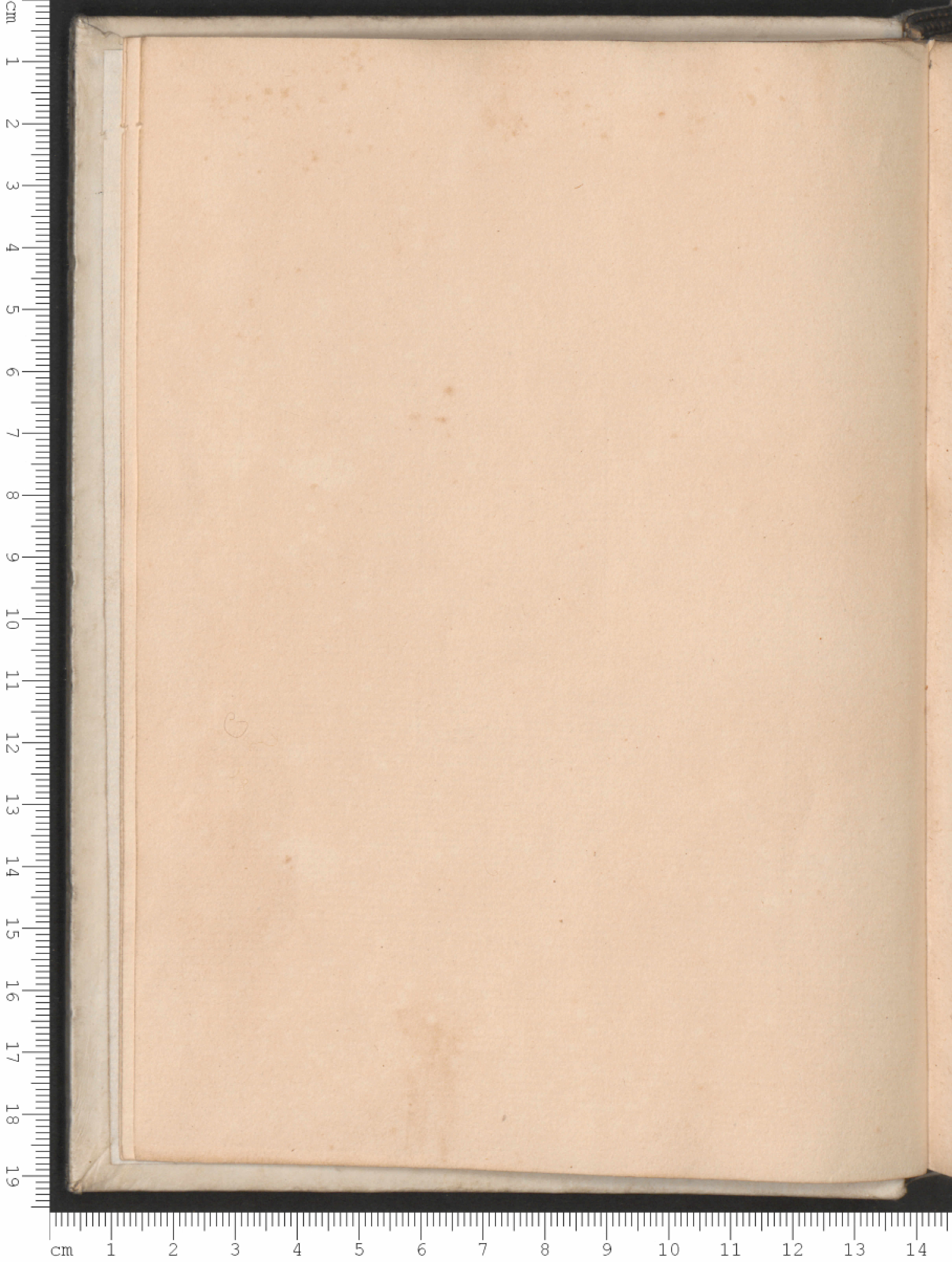
1004 - 9° Casus papales

311 - 3206 10° Canones penitentiales

1045 - 11° de gratia expectativa

= 949 - 422 12° Bulla in caena Domini

1046 - 13° Modus vacandi beneficiorum

¶ Casus Papales. Episcopales & Abbatiales.

PRimus casus Papalis est in illo qui percutit enormiter clericum: ut probatur. xvi. q. iiii. c. si quis suadente. Si autē est leuis percussio epus absoluit. ut in. c. peruenit. de sen. excō.

¶ Secundus est in illo qui comburit ecclesias uel eas infringit: qui postq̄ denūciatus est absolutio pertinet ad solum Papam. ut de sen. excō. c. conquesti. Item idem est de quocunq; alio incendario si forte excōmunicetur uel publicetur. ut de sen. excom. c. tua.

¶ Tertius est in illo qui falsificat litteras dn̄i nr̄i Pape uel falsis scienter utitur. de cri. fal. c. cura. & c. falsariorū.

¶ Quartus est in illo qui excōmunicatus est a delegato Pape qui non potest absolui per aliquem nisi per Papam uel Pape delegatum. ut de sen. excom. c. significauit.

¶ Quintus est in illo qui participat cum excōmunicato a Papa qui nō pōt absolui nisi per papam qd' intelligit' de participatione in crimine ꝓpter qd' talis est excōicat⁹.

¶ Sextus est in illo qui participat in osculo uel aliis ei qui excōmunicatus est per Papam cum participantibus: q̄m iste talis ab illo debet absolui qui sententiam tulit.

¶ Septimus est in clerico qui secūdas nuptias benedixit de se. nup. c. i. sed de isto casu an sit papalis uel episcopalis dubitant multi.

¶ Octauus est in persecutoribus cardinaliū qui graues & multas penas incurrūt ut habet' in. c. felicis. de pe. li. vi.

¶ Nonus est in eo qui dat licentiam grauandi eos qui tulerunt sententiā excōmunicatiōis suspensionis uel interdicti uel eos in suis personis uel bonis. ut de sen. excō. c. quicunq;. li. vi.

¶ Decimus est in eo qui corpus defuncti incendit uel decoq̄t pro ossibus trāsferēdis. in extraua. Boni. viii. de test.

¶ Vndecimus est in inquisitoribus hereticorū si odio uł gratia amore uel lucro contra iusticiam uel conscientiam omiserunt contra quempiam procedere uel ipsam heresim alicui imponere ut habet in cle de heret. e multorū.
¶ Duodecimus est de religiosis qui absq; speciali licentia parrochialis presbyteri solemnisant matrimonia aut ministrant sacramēta ueluti eucharistie aut extreme unctionis. Sufficit tñ licentia parrochialis clerici etiam si nondum est sacerdos. Similiter etiam licētia illius uicarii qui gerit ordinariā curam illius ecclesie. Item sufficit licentia diocesani. ut no. Io. an. de priui. reli. in cle. Item excōmunicati sunt religiosi qui excōmunicatos a canone absoluunt in casibus non concessis: aut absoluunt a sententiis per sinodalia statuta siue prouincialia ꝓmulgatis: aut absoluunt a pena & a culpa. de penis. c. si quis. in de.
¶ Tredecimus est de persecutoribus epōruȝ uel qui eos faciunt exiliari seu procurant illos ad persequendum uel carceri tradunt aut qui precipiunt hoc fieri: uel tribuunt auxilium consilium uel fauorem ad hoc faciendum.
¶ Decimusquartus est de religiosis uel clericis inducentibus ad uouendū uel promittendū uel iurandū de eligēda sepultura apud eos: uel ultimā iam electā ulterius nō immutent. ut habetur in cle. de penis. c. cupientes.
¶ Decimusquintus est de his qui cogunt celebrari sibi in loco interdicto: uel ad audiendū inuocāt excōicatos uel interdictos: uel prohibēt eis ne moniti exeāt: & de illis q̄ moniti nō exeunt. ut habet de sen. excō. c. grauis. in cle.
¶ Decimussextus est de his qui ferunt ferrum arma & equos ad impugnandum xpianos: uel alia necessaria deferunt uel transmittūt: seu galeas uel naues uendunt: uel in piraticis sarracenorū nauibus gubernationē exercēt: uel impendunt consiliū uel auxiliū in dispendiū terre sancte ut habet de iude. c. quorundā. & c. ad liberādā. & iste casus est papalis per extra. Boni. viii. q̄ incipit: Contra illos.

¶ Decimusseptimus est in piratis qui ore papali excōmunicantur. ut no. Io. an. in. c. excōmunicationū. de rap.

¶ Decimusoctauus est de eo qui absolutis propter mortis articulū uel aliud impedimentū ab eo quo alias absolui non poterat: si cessante impedimento nō se presentāt cum se cōmode poterit ei a quo prius absolui debeat: in eadē sententia qua prius ligatus erat ab homine: uel alias a iure reincidit ipso facto. ut in. c. eos. de sen. ex. li. vi. Pone exemplū de alio impedimento uidelicet ut egritudo uel inimicicie capitales. ut no. glo. in. c. religioso. de sen. excom. li. vi. Et iste casus est papalis sed talis absoluendus erat a papa.

¶ Decimusnonus est in absoluto a papa uel eius penitentiario de ipsius speciali mandato qui se debet alicuius cōspectui p̄ntare. Nam reincidit si nō faciat: ut in p̄cedenti casu dictum est. ut in dicto. c. eos. de sen. excō. li. vi.

¶ Vicesimus Imperator Rex Princeps Dux Marchio uel Comes aut Baro uel aliquis alius notabilis preeminētie dignitatis uel potestatis frater filius uel nepos ipsorū qui ad terminū uel in perpetuum nominatur eligitur uel assumitur in rectorem uel Senatorem urbis Rome quocunq; nomine uocetur ipsa rectoria: et quicunq; alius qui ultra annum ad hmōi regimen assumitur preter se. ap. licentiam omnes predicti in litteris ipsius sedis exprimendi & consentientes sue nominationi electioni uel assumptioni: & eos taliter nominantes eligentes uel assumentes & eis obedientes auxilium cōsilium uel fauorem dantes sunt absoluēdi per papam: ut de elec. c. q̄ si quis. li. vi.

¶ Vnde uersus.

Per papam: clericum feriens: falsarius: urens:
Soluitur: & quisquis audet cantare ligatus:
Simon qui fuerit: nec fallit regula talis.

¶ Nota tamen q̄ nō omnis percutiens clericum tenetur ire ad papam. ut patet per sequentes Versus.

Percutiens clericum romam petat: excipiuntur
Vt puer atq; senex egrotus femina pauper:
Et claustralis: habens inimicos: & hostia seruans

ℭ Finiunt casus Papales. Incipiunt casus Episcopales.

SCiant sacerdotes quod licet in priuata penitētia pro occultis delictis regularem possunt imponere penitentiā: ut habet in. c. presbyteri. xxvi. q. i. Regulare enim est quod ipsi cognoscere possint de oībus criminibus occultis. ut in. c. si peccauerit. ii. q. i. Sunt tñ etiam certi casus de quibus cognoscere possint: immo de talibus criminibus oportet eos necessario remittere suos cōfitentes ad superiorē prelatū idest epm. Et isti casus dicuntur epales: & sunt isti qui sequunt quos no. Hosti. in summa de peni. & re. §. iiii. ver. cui confitendum. Notat eos latius Specu. in. iiii. parte circa fi. de pe. & re. §. vi. ver. priuata autem.

ℭ Primus casus episcopalis est in illo qui cognouit carnaliter monialem consecratam uel non consecratam: uirginem uel non uirginem: uel si forte mulier coiuit cum religioso dum nō sit in loco sacro quia tunc esset papalis.

ℭ Secundus est in eo qui uerberat patrē uel matrem scilicet ex casu. Sed si ex certa scientia absolutio spectat ad solum papam.

ℭ Tertius est in eo qui deflorat uirginē fraudulenter: sed si uiolēter malitiose & ui absolutio ad solū papā spectat.

ℭ Quartus est in eo qui in mortē coniugis machinatur.

ℭ Quintus est in eo qui abutitur crismate uel eucharistia uel alia re sacra: aut facit furtū in ecclesia: & etiam in illo clerico ex cuius negligentia hoc contingit.

ℭ Sextus est in eo qui baptizauit proprium filium uel eū ad baptisma uel confirmatione tenuit.

¶Septimus est in eo qui facit uotum castitatis & post uotum contrahit cum aliqua uel aliqua cum aliquo

¶Octauus est in eo qui contrahit uel cõtinet seu religionem intrat in uita uxoris sue post carnalem copulam.

¶Nonus est in illo malefico qui confitetur se credidisse heretice prauitati.

¶Decimus est in simoniaco sub quocunq; genere simonie fuerit simoniacus quo ad absolutionem non quo ad dispensationem que ad solum papam spectat.

¶Vndecimus est in illo qui excõmunicatus est & solemniter celebrat in ecclesia quoad absolutionem.

¶Duodecimus est in illo qui per saltum est promotus.

¶Tredecimus est in eo qui ordinatur ab alieno episcopo sine licentia sui proprii episcopi:

¶Decimusquartus est in homicida: siue in uerbo: siue in consensu: uel se defendendo uel dormiẽdo uel si occidat furem uim facientem: uel si homicida fuerit infantis.

¶Decimusquintus est de cõmittente luxuriam in ecclesia maxime consecrata.

¶Decimussextus est ĩ eo qui coit cũ iudea uel sarracena.

¶Decimusseptimus est in muliere que concepit ex alio uiro & uir suus credens eum suũ propriũ filium esse instituit eum heredem in aliorũ preiudiciũ & grauamen.

¶Decimusoctauus est in illo uel illa qui uel que procurat abortum uel sterilitatem siue in se siue in alia.

¶Decimusnonus est in eo qui est excõicatus a iudice & nõ uult exire ecclesiã sed est diuinũ officiũ impediẽs.

¶Vicesimus est in eo qui contrahit matrimonium post sponsalia contracta cum alia uel iuramẽto interposito in contractu.

¶Vicesimusprimus est in eo qui scienter celebrat in loco interdicto siue in publico siue in secreto.

¶Vicesimussecũdus est in eo qui est sortilegus uidelicet in illo qui inuocat demones pro furtis uel mulieribus uel

aliis rebus licet aliqui extendant istum casum ad existen tes in sacris ordinibus.
¶ Vicesimustertius est in illo qui scienter & publice sepe lit corpus alicuius excōmunicati in cimiterio.
¶ Vicesimusquartus est in illo qui excommunicatus est a canone in casibus in quibus ab episcopo potest absolui.
¶ Vicesimusquintus est in eo qui est irregularis.
¶ Vicesimussextus est in eo qui cōtrahit matrimonium clam de sine.
¶ Vicesimusseptimus est in eo qui est criminosus publicus uel blasphemator.
¶ Vicesimusoctauus est si episcopus audiuit confessionē de aliquo peccato inferior clericus nō habet talem absol uere sed debet ipsum ad episcopum mittere.
¶ Vicesimusnonus est de illo uel illa qui ul' que opprimit filios suos studiose uel negligenter.
¶ Tricesimus est in eo qui committit sacrilegium uel incendium.
¶ Tricesimusprimus est in illo qui cōmittit crimen falsi: siue in lrīs siue in testimoniū cōmissum. Et quod dico de lrīs intelligo non papalibus quia ille casus est papalis.
¶ Tricesimussecundus est in eo qui uiolat ecclesias & libertates & immunitates earum.
¶ Tricesimustertius est in eo qui cōmittit peccatum contra naturam: utputa si uir uirū cognoscit. uel brutum. uel si abutitur membro mulieris ad hoc non concesso.
¶ Tricesimusquartus est in illo qui cōmittit incestum. ut si cognoscat consanguineam personam.
¶ Tricesimusquintus est in illo qui est periurus: licet aliqui volunt illum extendere de periurio pueri qui est infra sacros ordines.
¶ Tricesimussextus est de illo clerico qui cognouit carnaliter illam quam baptizauit uel illam cuius confessionem audiuit.

¶ Tricesimussseptimus est de illo qui excōmunicatus est ab epo qui nō potest absolui per aliquē inferiorē clericū.
¶ Tricesimusoctauus ē in illo qui est usurarius publicus.
¶ Tricesimusnonus est in illo qui celebrat missam in altari non cōsecrato. uel si celebrat sine sacris indumētis. uel si celebrat non ieiunus.
¶ Quadragesimus est in illo qui non restituit oblata uel substracta uel alia illicite acquisita.
¶ Nota ꝙ si epus cōmittat alicui sacerdoti uices suas in casibus in quibus epus ipse habet potestatem talis sacerdos potest iurisdictionem exercere in omnibus casibus. preter quinqꝫ qui sequuntur.
¶ Primus est ubi penitentia solemnis est imponenda.
¶ Secundus est quia sacerdos non potest absoluere ab excōmunicatione in casu quo episcopus posuit limitationeꝫ nisi specialiter ei cōmittat.
¶ Tertius est ubicunqꝫ inuenerit irregularitatem cōtractam tunc enim debet eum remittere ad episcopum uel ordinarium.
¶ Quartus est de incendariis.
¶ Quintus si est de cōsuetudine alicuius diocesis ꝙ certa crimina remittantur.

¶ Casus in quibus habent dispensare Abbates:

DIspensant Abbates cum ingresso religionem ut ad ordines in monasterio et ecclesiis subiectis monasterio promoueatꝰ sic no. do. Gof. de fil. pres. in glo. q̄ incipit. ac nota. & in tex. satis probatur in ver. ubi monachi &c̄.
¶ Dispensant Abbates cum monachis sui monasterii circa esum carnium: ut de sta. mo. cum ad monasterium. & de conse. di. v. carnem.

¶ Dispensant Abbates cum monacho uel conuerso professo constituēdo sibi cellam specialem. xx. q. ultima monachum.
¶ Dispensant Abbates cum monacho qui suum ordinē recepit furtiue. de eo qui fur. or. rece. cum b.
¶ Dispensant Abbates monachum licentiādo ut ad aliā religionem transeat. de regu. licet. uel ad equalē iusta de causa. Ad minorē nō posset. & ita debet intelligi decre. & no. de hoc de regu. non est. in glosa que incipit & merito.
¶ Dispensant Abbates cum monacho qui excōmunicatus est pro iniectione manuū in clericum uiolēta se fecit ordinari propter ius scđm ꝙ traditur de sen. excō. cum illorum in fine.
¶ Dispensant Abbates cum monacho qui mutauit habitum & in alio monasterio sine licētia sui Abbatis fuit ordinatus. & no. per di. Gof. de tempo. or. ex parte. in glo. que incipit. ideo.

Finiunt casus Papales. Episcopales & Abbatiales.

